

B en W-voorstel

portefeuillehouder R. Haverkamp	begrotingsprogramma 1 Economische Ontwikkeling	draagt bij aan Global Goal(s) 11 Duurzame steden en gemeenschappen 15 Leven op het land 17 Partnerschappen om doelstellingen te bereiken
b en w-vergadering	agendapunt	bijlage(n) 1
rol raad Ter kennisneming		

onderwerp
Recreatiezonering Veluwe, Provincie Gelderland

INHOUD VOORSTEL

- Kennis nemen van het document "Concept Recreatiezoneringsplan Veluwe; natuur beschermen én beleven" via [Recreatiezonering op de Veluwe - Sprekend Gelderland](#).
- Onder voorbehoud van de zienswijze van de gemeenteraad wordt gevraagd in te stemmen met:
  - o het aanwijzen van een verandering van zonering van een deel van het Rozendaalse Veld naar zone B (matig intensief recreatief medegebruik).
  - o het gelijktrekken van een afwijkende zoneringsvlek in de Beekhuizense bossen. Dit betekent dit deel te veranderen van zone B naar zone C (rustig gebied met exentensief recreatief medegebruik).
  - o het gelijk trekken van ons eigendom op Landgoed Beekhuizen qua zonering met de rest van het landgoed, te weten zone B (matig intensief recreatief medegebruik).
  - o De zonering van Openluchttheater De Pinkenberg veranderen van zone C naar zone A (intensief recreatief gebruik).

Voor een visualisatie van de wijzigingen verwijzen we naar bijlage 1.

1 Wat is de aanleiding?

De Provincie Gelderland is naar aanleiding van de Europese richtlijnen Natura 2000, het herstel van de natuur, gestart met de Recreatiezonering voor de Veluwe. De Veluwe is een Natura 2000 gebied en onderdeel van het Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. De Veluwe is ook één van de populairste recreatiegebieden van ons land. Dat zoveel mensen genieten van de Veluwse natuur heeft wel een keerzijde: recreatie legt flinke druk op de biodiversiteit¹. Want levensgemeenschappen van dieren en planten worden verstoord door recreatie, verkeer en evenementen. Met als gevolg dat dieren zich steeds meer terugtrekken en hun jongen moeilijker kunnen grootbrengen. Soms is de druk zo hoog

¹ Biodiversiteit in het kort: *verscheidenheid aan soorten, levensvormen in een bepaald gebied. Nederland staat de natuur/ biodiversiteit aan alle kanten onder druk. Er is nog maar 15 procent over van de oorspronkelijke planten- en diersoorten die we in 1900 in ons land hadden. Ter vergelijking: het Europese gemiddelde ligt op 40 procent.*

dat we soorten voor de Veluwe (dreigen te) verliezen of deze zijn al uitgestorven. Het evenwicht tussen natuur en recreatie is uit balans. Recreatiedruk is daarbij niet de enige factor, de flora en fauna hebben het al moeilijk o.a. ook als gevolg van te hoge stikstofdepositie en verdroging. In dit voorstel gaat het om de balans van de natuur met recreatief gebruik.

De negatieve gevolgen van recreatie zijn niet nieuw en één van de oplossingen is recreatiezonering. Recreatiezonering moet zorgen voor een goede balans tussen natuur en recreatie. Daarmee wordt kwetsbare Veluwe natuur ontzien en blijft goede recreatie mogelijk. De provincie, terreinbeheerders en gemeenten werken daarin nauw samen. Bij recreatiezonering wordt op een zoneringskaart in grote lijnen weergegeven op welke plek meer nadruk ligt op recreatie en op welke plek meer op natuur. Dat betekent niet dat er niet meer genoten kan worden van onze achtertuin, de Veluwezoom. Wel betekent dit dat er goed gekeken is naar de diverse plekken in de Veluwezoom, waaronder het Nationaal Park Veluwezoom. Veel provinciale informatie (het plan, de kaart en korte films) zijn te vinden via [Recreatiezonering op de Veluwe - Sprekend Gelderland](#). NB: i.v.m. de grootte van het document kan dit helaas niet worden toegevoegd aan dit voorstel.

Het gebied dat de gemeente Rheden in eigendom heeft betreft het Rozendaalse Veld, Rozendaalse Zand en de Beekhuizense bossen. Zie de kaart met voorgestelde aanpassingen in bijlage 1.

Waarom gaat het een deel van het Rozendaalse Veld van zonering A naar zonering B?

Dit is tweeledig. Ten eerste past zonering B beter bij de recreatieve faciliteiten die er bij het Rozendaalse Veld (niet) aanwezig zijn dan zonering A. In het document, pagina's 51-53, is meer informatie opgenomen over het gebruik door bezoekers. In het kort: zonering A gaat er vanuit dat op de locatie een bezoekerscentrum of informatiepunt te vinden is en faciliteiten als (startpunt van) routes, evenementen etc. De huidige zonering A is dus niet representatief voor het Rozendaalse Veld; deze faciliteiten zijn niet aanwezig bij het Rozendaalse Veld, zone B is een beter passende categorie.

In Natura 2000 gebieden worden -volgens Europese afspraken- bepaalde dieren, planten en hun natuurlijke leefomgeving beschermd om de biodiversiteit te behouden en te verbeteren. In die gebieden komen nog soorten voor die elders in Nederland zijn verdwenen en/of soorten waarvan de aantallen inmiddels zo drastisch zijn afgenomen, dat het moeilijk is om ze te behouden. Er gelden doelen voor instandhouding; om welke doelsoorten en habitats gaat het en wat is de doelstelling ten aanzien van die soorten en/of habitats. Zone A strookt niet met de Natura 2000 instandhoudingsdoelstellingen voor dit gebied. SOVON (Vogelonderzoek NL) heeft onderzoek hier naar gedaan (bron: Soortenherstel Programma Veluwe, Recreatiezonering Veluwe Broedvogels).

Vanuit Natura 2000 geldt dat zeldzame en kwetsbare vogelsoorten van het droge zandlandschap in stand moeten worden gehouden. Voor 7 soorten moet sprake zijn van een gezonde populatie in termen van kwaliteit en omvang nu en in de toekomst. De (huidige) staat van instandhouding betreft dus het antwoord op de vraag hoe het nu met een soort gesteld is. Voor 6 van de 7 soorten is dat ongunstig: ongezonde populaties met kans op uitsterven. De landschapstypen die op het Rozendaalse Veld voorkomen bieden potentie voor soorten. Er komen nog bijzondere broedvogels voor van open terreinen, waarvoor vanuit Natura 2000 een instandhoudingsdoelstelling geldt. Deze soorten zijn zeer kwetsbaar en gevoelig t.a.v. verstoring door recreatie. Het betreffen grondbroeders of ze zijn afhankelijk van het

zoeken van voedsel op de grond. Deze soorten zijn zeker in de broedtijd extra gevoelig voor verstoring door o.a. loslopende honden.

Wat zijn de consequenties van de verandering in zonering?

Voor de gebruikers van het Rozendaalse Veld verandert er niet heel veel. Je mag er blijven wandelen, fietsen, met de hond wandelen etc. Bij de beschrijving van de methodiek past in de recreatiezonering van de Provincie Gelderland in zone B geen hondenlosloopterrein. Hier staat dat honden 'in principe' aangeliend dienen te zijn. De vermelding 'in principe' heeft betrekking op reeds bestaande hondenlosloopgebieden en deze gebieden kunnen daarom, bij uitzondering (!), ook als zone B aangeduid kunnen worden en het blijft dus mogelijk honden los te laten lopen. Hierbij wordt wel gekeken naar mogelijkheden om de verstoring verder te beperken (bijvoorbeeld het aanlijnen tijdens het broedseizoen). Het Rozendaalse Veld wordt sinds jaar en dag gebruikt om de honden los te laten lopen. Dit gebruik strookt echter niet met de doelen die gelden t.a.v. biodiversiteit in een Natura 2000 gebied.

Waarom willen we de afwijkende zoneringsvlek (A, zie bijlage 2) veranderen van zone A naar zone C?

Het voldoet helemaal niet aan de criteria voor zone A, maar aan de criteria voor zone C. Dit deel van het bos is qua recreatieve voorzieningen gelijkwaardig aan het omliggende bos, die terecht als zone C is ingekleurd.

Waarom willen we naar zone A (i.p.v. C) op de locatie van De Pinkenberg?

Het bezoek aan het Openluchttheater gaat gepaard met grotere aantallen mensen bij voorstellingen. Dit gebeurt overdag, maar ook in de avond, waardoor zone C niet van toepassing kan zijn.

2 Wat is het bestaand beleid c.q. kader?

- Natura2000
- Agenda Veluwe-op-1, waarvan de gemeente Rheden één van de partners is, heeft de kwaliteit van de natuur hoog in het vaandel staan en stuurt hierop ook aan via projecten. Denk aan bestemmingsmanagement, duurzame mobiliteit en poorten naar de Veluwe. Vanuit toerisme en recreatie willen we de bezoekers blijven ontvangen, maar dat kan alleen als de natuur aantrekkelijk blijft om te recreëren en dat kan alleen als we blijven werken aan de kwaliteit van de (samenstelling) van de natuur en een duurzame instandhouding.

3 Wat willen wij bereiken op de genoemde Global Goal(s)?

De gemeente Rheden wil meewerken aan, en stemt dus in met, het omvormen van zone A naar zone B van het Rozendaalse Veld. Dit betekent dat we richting duurzaam gebruik van de natuur gaan. Maar ook dat leven bij ons aan de rand van het natuurgebied in stand blijft en fijn om te wonen en te werken.

4 Wat gaan wij ervoor doen?

Recreatiezonering B bij het Rozendaalse Veld betekent, zoals eerder beschreven, dat er niet veel verandert aan de verstoringen, terwijl herstel van natuurwaarden hard nodig is. We gaan akkoord met de door de Provincie voorgestelde zonering. Het terugdringen van de verstoring is van belang voor alle soorten. We hebben als terreineigenaar de verantwoordelijkheid om belangen goed af te wegen. Nadat de zonering is vastgesteld, gaan we onderzoeken of en hoe we hier op termijn voor het gebied goed mee om kunnen gaan en komen we met een voorstel naar de Raad. In verband hiermee heeft de

gemeenteraad een motie "Los, sociaal en betrouwbaar" op 19 oktober 2021 ingediend. Deze is op 14 december opnieuw behandeld en aangenomen.

Voor de afwijkende zoneringsvlek in de Beekhuizense bossen, adviseren we de Provincie Gelderland om deze qua zonering gelijk te trekken met de rest van de Beekhuizense bossen (zone C). Voor ons eigendom op Landgoed Beekhuizen adviseren wij de Provincie Gelderland om deze qua zonering gelijk te trekken met de rest van het landgoed (zone B). Voor het terrein van het Openluchttheater De Pinkenberg adviseren we de Provincie Gelderland om de zone C niet te handhaven, maar te veranderen in zone A. Dit heeft te maken met het continueren van huidige gebruik als openluchttheater, wat niet past in zowel zone B als C.

5 Wat zijn de financiële consequenties?

Aan het veranderen van de zonering zijn geen financiële consequenties gebonden. De uitwerking van maatregelen op termijn wellicht wel, doch nu niet van toepassing.

6 Wat zijn de risico's?

n.v.t.

7 Wat is het draagvlak voor dit voorstel?

De Geërfden van de gronden van Velp zijn geïnformeerd over het voornemen tijdens hun jaarvergadering in oktober 2021. Voor de Geërfden is de toegankelijkheid van het Rozendaalse Veld uitgangspunt. Dit komt, als gevolg van de recreatiezonering niet onder druk te staan. Het bestuur van de Geërfden kan zich vinden in de 'verkleuring' van zone A naar zone B.

Het college van B&W van de gemeente Rozendaal, op wiens grondgebied het Rozendaalse Veld ligt, geeft aan dat de gemeente Rheden en de Geërfden van Velp als eerste aan zet zijn om in de toekomst te besluiten of het Rozendaalse Veld blijvend als hondenlosloopgebied kan worden gebruikt. Het college ziet eveneens graag dat er een alternatieve locatie wordt gevonden, voordat een besluit genomen wordt.

8 Hoe en met wie wordt er gecommuniceerd?

De Provincie Gelderland heeft de deelnemende gemeenten in de Veluwe Alliantie, Veluwe-op-1, gevraagd om zich via de Alliantie uit te spreken over het voorliggende concept cq. tot een eerste reactie te komen over de voorgenomen zoneringen. Dit omdat de recreatiezonering de hele Veluwe betreft en zowel overheidsinstanties als niet-overheidsinstanties op deze manier bereikt worden.

In bijlage 2 vindt u de aanpassingen gevisualiseerd en die wij graag doorgevoerd zien voor het definitieve concept en waarmee wij instemmen.

In het voorjaar van 2022 krijgen de gemeenten op de Veluwe nog de kans om een zienswijze in te dienen. Het hangt van het resultaat van de bespreking in de Veluwe Alliantie af of wij nog een noodzaak zien in het indienen van een zienswijze.

9 Wordt er een evaluatie uitgevoerd?

Er wordt door de gemeente Rheden geen structurele evaluatie uitgevoerd. Dit ligt bij de Provincie Gelderland. Zij geven aan dat de voorgestelde inrichting van de zones niet in beton gegoten is, waardoor aanpassingen, mits onderbouwd, mogelijk zijn.

De Steeg,

BIJLAGE 1: Oorspronkelijke recreatiezoneringskaart met aanduiding voorgestelde aanpassingen

NB: de kaart heeft afwijkende kleuren ten opzichte van het concept in de webversie van de Provincie Gelderland. Deze kaart is helaas niet in detail op deze plek te gebruiken.

